

О. П. Мельник

Омельченко Федір Захарович

ОМЕЛЬЧЕНКО Федір Захарович (09(21). 02. 1865, м. Кролевець Черніг. губ., нині Сум. обл. – 04. 02. 1924, Київ) – патоморфолог, мікробіолог, антрополог. Дійсний член ВУАН (1921). Закін. Черніг. гімназію (1885), мед. факультет Університету св. Володимира у Києві (1891). Під час навч. працював у різних лаб. цього Університету, зокрема гістології у П. Перемежка, патол. анатомії у Г. Мінха, бактеріології у В. Підвисоцького (О. підготував наук. працю «О влиянии паров эфирных масел на бактерии брюшного тифа, чахотки и сибирской язвы», за яку одержав премію ім. М. Пирогова). 1893–96 працював у Київ. військ. шпиталі, де керував хім.-бактеріол. лаб. Від 1896 – у Військ.-мед. академії (С.-Петербург), де 1898 захистив дис. «Сперматогенез и его биологические основы» та отримав ступ. д-ра медицини. Згодом працював у Варшав. військ. шпиталі, де керував бактеріол. лаб. Від 1903 – у Микол. військ. шпиталі (С.-Петербург, згодом Петроград), водночас викладав у Військ.-мед. академії. 1918 повернувся до Києва, де очолив хім.-бактеріол. відділ військ. шпиталю, деякий час був гол. лікарем цього шпиталю. 1921 демобілізований. Організував власну лаб. (згодом Біол. інститут ВУАН, від 1924 – його імені, 1930 увійшов до складу Зообіол. інституту ВУАН, нині Зоології Інститут ім. І. Шмальгаузена НАНУ). Від 1922 – ректор Київ. вет.-зоотех. інституту, який під його керівництвом отримав власне приміщення, також було створ. кабінети, наук. раду, відкрито клініки, розпочато видання «Записок Київського ветеринарно-зоотехнічного інституту» (виходили до 1957). Наукові дослідження: антропология; цитология; патол. анатомія; мікробіологія. Розробив методику лікування спіральної лихоманки. Досліджував антропометр. тип слов'ян (зокрема українців), запропонував нову схему антропометр. дослідж. 1920–24 входив до складу колективу авторів «Російсько-українського медичного словника».

Основні праці

К вопросу об этиологии язвенно-бородавчатого эндокардита и его клиническое значение // Рус. арх. патологии, клин. медицины и бактериологии. 1900. Т. 9; Случай первичного периода сифилиса в патолого-анатомическом отношении // Рус. журн. кожных и венерических болезней. 1901. Т. 2, № 9; К вопросу о спирохетах при сифилисе // Рус. врач. 1905. № 29; Двойственность мужских семянных клеток // Там само. 1908. № 15; Ранний гисто-патологический признак рака многослойного полиморфного эпителия в связи с морфологией волокнистой тканевой сетки // Там само. 1910. № 44.

Рекомендована література

1. Сковорода-Зачиняєв О. І. Проф. Ф. З. Омельченко (1865–1924 р.): Біогр. нарис. К., 1926;
2. Бабий Т. П., Коханова Л. Л., Костюк Г. Г., Задорожний А. Г., Матвеєнко С. А., Погребняк Л. П., Теплицкая Е. В., Труханов В. А. Биологи: Биографический справочник. К., 1984.

Бібліографічний опис:

Омельченко Федір Захарович / О. П. Мельник// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-75308>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).